

การศึกษามุมมองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุสิตธานีที่มีต่อตัวละครในวรรณคดี Study of the Perspectives of 1st Year Students of Dusit Thani College on character in literature.

นิศา บุณณวงศ์*
Nisa Buranaphawang

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งนำเสนอการศึกษาลักษณะของตัวละครในวรรณคดีจากมุมมองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุสิตธานี ในภาคการศึกษา 2560 ที่มีความประทับใจในตัวละครซึ่งอาจจะเป็นตัวละครเอก ตัวละครปฏิปักษ์ หรือตัวละครอื่น จากวรรณคดีไทย วรรณคดีแปล รวมทั้งวรรณคดีพื้นบ้าน โดยศึกษามุมมองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อตัวละครในวรรณคดีเรื่องต่างๆ ที่ชื่นชอบ และวิเคราะห์คุณลักษณะของตัวละครที่ทำให้นักศึกษาประทับใจ

การศึกษานี้ได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งช่วงวัยหรือเจนเนอเรชั่นของประชากร เพื่อใช้วิเคราะห์และอธิบายกลุ่มนักศึกษาดังกล่าว ซึ่งพบว่าการเลือกชอบตัวละครในวรรณคดีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเรื่องช่วงวัยของประชากรเป็นสำคัญ เนื่องจากตัวละครแต่ละตัวสามารถแสดงคุณลักษณะของนักศึกษาในยุคเจนเนอเรชั่น Z ออกมาอย่างชัดเจน

คำสำคัญ : ลักษณะของตัวละคร, เจนเนอเรชั่น Z, การแบ่งช่วงวัย

* อาจารย์ภาควิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี

Abstract

This article focuses on the study of character traits in literature from the perspective of the first year students of Dusit Thani College in the academic year 2017. There was an impression of the main characters, the protagonist, antagonist or other characters from Thai literature, literary translation and folk literature by studying of the viewpoint of first year students towards their favorite characters in particular literature and analyzing the characteristics of the characters. The article used the concept of age groups or generation to analyze and describe the sample group. It was found that the preference of literary characters of first year students correlated with age factors of the population because each character can show the characteristic of the students in the Z generation clearly.

Keywords: character traits, Generation Z, concept of age group

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงวรรณคดี หลายคนมีจินตภาพนึกถึงเรื่องราวเก่าๆ ที่แต่งขึ้นมาเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง หากบางคนก็อาจจะให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นอีก ในฐานะที่เป็นวรรณศิลป์ของชาติ โลกของวรรณคดีเข้ามาใกล้ชีวิตประจำวันจะมาจากสาเหตุหลัก คือ เป็นวิชาบังคับที่ต้องเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในสมัยมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ทุกคนจึงต่างเคยศึกษาและอ่านวรรณคดีไทยกันมาบ้างแล้วทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นขุนช้างขุนแผน, พระอภัยมณี, รามเกียรติ์, สังข์ทอง, มัทนะพาธา, ปลาบู่ทอง ฯลฯ แต่ละคนล้วนมีภาพความทรงจำของตัวละครที่ตนเองประทับใจได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นตัวละครตัวนั้นจะเป็นตัวดี ตัวร้ายหรือตัวประกอบก็ตาม โดยส่วนใหญ่บุคคลมักจะจดจำตัวละครที่มีความเก่งกล้าสามารถ พลังอำนาจวิเศษ รวมไปถึงรูปลักษณ์ภายนอกอันงดงามได้เสมอ แต่แท้ที่จริงแล้วในการศึกษาตัวละครจากวรรณคดี เราอาจมองตัวละครเหล่านี้ในมุมที่ลึกซึ้งได้มากกว่าสิ่งที่กล่าวไป มีนักวิชาการหลายคนที่ยพยายามย่อเรื่องเล่า ประสภาพรรณคดีจากบทร้อยกรองเป็นร้อยแก้วเพื่อให้เข้าถึงนักอ่านรุ่นใหม่ได้มากขึ้น พร้อมทั้งมีนักวิจารณ์อีกหลายคนที่เพิ่มเติมการวิเคราะห์ตัวละครในมิติต่างๆ ทั้งภูมิหลัง สถานภาพฐานะ บุคลิก ลักษณะนิสัย จนทำให้เห็นว่าตัวละครทั้งหลายเหล่านี้มีอะไรที่มากกว่าแค่ ‘ภาพจำ’ ที่พวกเราเคยรับรู้กัน ในฐานะที่ผู้เขียนรับผิดชอบสอนในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ภาษ 1101 ของภาควิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักบริหารธุรกิจและศึกษาทั่วไป ที่เปิดสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกสาขาต้องเรียน และเนื้อหาของวิชานี้มีบทสุดท้ายว่าด้วยเรื่องคุณค่าของวรรณคดี ผู้เขียนพบว่านักศึกษาจดจำวรรณคดีเรื่องต่างๆ ได้จากบุคลิก ลักษณะของตัวละครที่ตนเองประทับใจเป็นหลักใหญ่ มากกว่าที่จะจดจำเนื้อเรื่อง และเมื่อผู้สอนย้อนถามว่าเพราะสาเหตุใดจึงจำตัวละครเหล่านั้นได้ คำตอบล้วนมาจากความเก่งกล้าสามารถของตัวละครนั้นๆ ทั้งสิ้น ผู้เขียนจึงเกิดความสนใจใคร่รู้ว่า ตัวละครตัวใดที่นักศึกษารู้สึกชื่นชอบ ประทับใจ และยกย่องให้เป็นภาพจำในลักษณะของวีรบุรุษหรือวีรสตรี จึงได้มอบหมายใบงานประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ให้นักศึกษาเขียนเรียงความโดยกำหนดหัวข้อไว้ว่า “ตัวละครในวรรณคดีที่ฉันรัก” และจากการเก็บรวบรวมชิ้นงานจากนักศึกษาจำนวน 159 คน พบว่า มีตัวละครที่นักศึกษารักชื่นชอบอยู่ทั้งหมด 38 ตัว ซึ่งหากพิจารณาบุคลิกภาพ ลักษณะ อุปนิสัยใจคอของตัวละครทั้งหมดนี้อย่างถี่ถ้วน จะพบว่าตัวละครทั้งหมดมีความโดดเด่นแฝงอยู่ในพฤติกรรมทั้งสิ้น เรียงความชิ้นนี้จึงทำให้เกิดประเด็นความสนใจไปที่การศึกษาหาลักษณะของตัวละครที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งปะปนกันไป โดยไม่คำนึงว่าจะต้องเป็นฝ่ายตัวเองเท่านั้น หากตัวละครปฏิบัติหลายตัวก็สามารถเป็นที่ชื่นชอบของนักศึกษาได้ด้วยเช่นกัน ทั้งๆ ที่ในสมัยอดีต ตัวละครที่ผู้คนชื่นชอบมักจะเป็นตัวละครฝ่ายดี เป็นพระเอก หรือผู้ช่วยของพระเอกเสมอ ดังนั้น จึงอาจจะเป็นไปได้หรือไม่ว่า ในภาวะปัจจุบันที่โลกและสภาพสังคมแปรเปลี่ยนไป คนที่มีช่วงอายุแตกต่างกันหรือเป็นคนต่างรุ่นกันย่อมมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งอุปนิสัย วิถีคิด การดำเนินชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรม ความคิดการตัดสินใจของนักศึกษายุคใหม่จึงมีผลต่อมุมมองในการชื่นชมตัวละครที่เบี่ยงประเด็นแปลกไปจากเดิม จากในสมัยก่อนที่นักศึกษามักจะนึกถึงตัวละครที่เป็นพระเอกหรือนางเอกเท่านั้น เช่น ขุนแผน พระราม พระอภัยมณี เป็นต้น หากในปัจจุบัน สื่อกลับเริ่มมีการให้ความสำคัญกับตัวละครที่เป็นตัวละครปรปักษ์ หรือตัวละครรองมากขึ้น ดังที่ปรากฏอยู่ในเพลงของ ธชย ประทุมวรรณ และวงทศกัณฐ์ เช่น

ทำเหมือนฉันร้องไห้ไม่เป็น
เหมือนกับทศกัณฐ์ ถึงแม้จะเป็นพญายักษ์
และอยากให้เธอได้รู้ถึงแม้ว่าเธอไม่สนใจ

ทั้งทั้งที่ฉันก็เจ็บเหมือนกัน
แต่ก็ยังมีความใจเอาไว้เจ็บเอาไว้รัก
ฉันมีรอยยิ้มฉันมีน้ำตาฉันเองก็มีหัวใจ

(เพลง หัวใจทศกัณฐ์. เก่ง ธชย ประทุมวรรณ)

ทำดีกับเธอเท่าไร เธอไม่เคยหันมาเหลียวแล ไม่เคยที่จะแยแส ไม่เคยที่จะสนใจ
 ไม่เคยที่จะสงสาร ไม่เคยที่จะเห็นใจ ก็เรานั้นเป็นตัวร้าย ที่ไม่มีใครเขาอยากจำ
 ก็รู้ว่าคงสู้เขาไม่ไหว สุดท้ายก็พ่ายแพ้อยู่ดี ดังทศกัณฐ์ที่แพ้พระรามทุกที ให้ดีแค่ไหนก็ไม่ได้ใจสีดา
 (เพลง ตัวร้ายที่รักเธอ. ทศกัณฐ์)

การเปลี่ยนมุมมองโดยค้นหาด้านดีของตัวละครตัวรองที่ต่างไปจากเดิมจากสื่อต่างๆ อาจมีส่วนกระตุ้นให้นักศึกษาหันกลับมาให้ความสนใจตัวละครกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น และอาจมีอิทธิพลทำให้นักศึกษารู้สึกชื่นชมตัวละครกลุ่มปรปักษ์ หรือตัวละครรองแทนที่จะชื่นชมตัวละครเอกแบบเดิมๆ นักศึกษายุคใหม่จึงให้ความสำคัญกับตัวละครที่ไม่ต้องมีพฤติกรรมที่ติงามครบถ้วน ถูกขนบธรรมเนียมประเพณีเสมอไป ความมุ่งมั่นในด้านความรัก ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจที่รวดเร็วฉับไว การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เหมาะสมกับสภาวะการณ์ต่างหากที่เป็นสิ่งที่นักศึกษายุคใหม่ต้องการ

แนวคิดเกี่ยวกับช่วงวัยของประชากร (Generation) เพื่อใช้วิเคราะห์และอธิบายนักศึกษาชั้นปีที่ 1

การจำแนกกลุ่มประชากรในช่วงวัยต่างๆ หรือที่เรียกว่า เจนเนอเรชั่น (Generation) นั้น ได้นิยามตามปีเกิดของประชากร ซึ่งถูกกำหนดไว้ค่อนข้างหลากหลายแต่ก็ยังมีช่วงเวลาที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน ปัจจุบันในสังคมไทยได้มีการแบ่ง Generation ตามหลักสากลออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน (รสรินทร์ เกรย์, และคณะ, 2559, หน้า 7-10) ได้แก่

1. Baby Boomer หรือ Gen B กลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2487 - 2505 หรือหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา โดยมีอายุประมาณ 53 - 71 ปี ประชากรยุคเบบี้บูมเมอร์นี้ถูกมองว่าเป็นนักอนุรักษ์นิยมหรือพวกหัวเก่า มีนิสัยยึดมั่น ไม่เปลี่ยนแปลงอะไรง่าย

2. Generation X หรือ Gen X กลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2506 - 2520 โดยมีอายุประมาณ 38-52 ปี คนที่อยู่ในยุคนี้นิสัยชอบเสี่ยง ยินดีรับการเปลี่ยนแปลงให้ความสำคัญต่อสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานและครอบครัว ซึ่งตามแนวคิดของ Loretter (อ้างใน ชานนท์ ศิริธร และ ม.ล.วิภาธร จิรประวัติ, 2555) คนเจนเนอเรชั่นเอกซ์เป็นคนขยันหมั่นเพียร ทำงานหนักและรักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

3. Generation Y หรือ Gen Y คือ คนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2521-2538 หรือมีอายุประมาณ 18-32 ปี หากนับดูอายุแล้วก็พบว่าคนกลุ่มนี้เป็นลูกของคนที่เกิด Gen X การเติบโตทางเทคโนโลยีที่มีการวิวัฒนาการอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต ทำให้คนรุ่นนี้มีความเป็นสากล มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความทะเยอทะยาน ไม่ผูกพันกับสิ่งต่างๆ เพราะมองว่าประสบการณ์ที่หลากหลายทำให้ได้สะสมเพิ่มพูนความรู้ใหม่นอกจากนี้ (โครงการสุขภาพคนไทย, 2559, หน้า 14-15) ยังเป็นคนปรับตัวเก่ง มีความคิดริเริ่ม มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยี และมีความสนใจใคร่รู้ในทุกสิ่ง

4. Generation Z หรือ Gen Z คือ คำนิยามล่าสุดของคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน หมายถึงคนที่เกิดหลัง พ.ศ. 2539 ขึ้นไป คนในรุ่นนี้เกิดมาพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร การติดโลกออนไลน์ทำให้คนเจนเนอเรชั่นนี้เปิดกว้างทางความคิดและวัฒนธรรม ยอมรับความแตกต่างของเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี คนรุ่นใหม่มีมักทำเพื่อตนเองก่อน เรียนรู้วิถีชีวิตของตนเอง ชอบอิสระเสรี ไม่รอคอย “ตอบสนองความรวดเร็วของโลกได้ทันที การตัดสินใจที่ฉับไว ทำอะไรรวดเร็ว เปิดกว้างทางความคิด ปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเองได้อย่างรวดเร็วมีความกล้าแสดงออกและความมั่นใจสูง (น้ำใส ศุภวงศ์, 2559, ย่อหน้า 3)

การเกิดขึ้นของ Generation ไม่ใช่เกิดขึ้นจากการเกิดในช่วงเวลาและถิ่นที่อยู่เท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นจากสภาพสังคมในยุคนั้นๆ ที่หลอมรวมให้คนมีพฤติกรรมที่คล้ายกันบางอย่าง ซึ่งทั้งหมดนี้ถูกขับเคลื่อนโดย สื่อต่างๆ ความบันเทิง วัฒนธรรมที่นิยม สินค้าที่เกิดขึ้นในยุคนั้นอีกด้วย กล่าวได้ว่าเด็กๆ กลุ่ม Gen Z นี้ จะเติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อม มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่างๆ และเรียนรู้ได้เร็ว เพราะพ่อแม่ใช้สิ่งเหล่านี้อยู่ในชีวิตประจำวัน

เราสามารถสรุปได้เป็นประเด็นๆ ว่านักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 นี้มีลักษณะเป็นกลุ่มคนคนในช่วงวัย Generation Z หรือ “Post-Millennials” โดยมีคุณลักษณะดังนี้ คือ มีทักษะในการเรียนรู้เร็วเนื่องจากใกล้ชิดกับเทคโนโลยีมากมายหลายประการ มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดี คิดเร็ว ทำเร็ว ทำอะไรหลายๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกัน แต่ความสนใจสั้น มีความอดทนต่ำ ติดต่อสื่อสารทุกช่องทางเน้นความรวดเร็ว กล้าคิดกล้าถาม ต้องการเหตุผลและคำอธิบายมีความชัดเจนในตัวของตัวเอง มักให้ความสำคัญกับสิ่งที่ตนเองชอบจะเลือกอะไรก็ตามที่คิดว่าเหมาะกับตัวเองที่สุดแล้วเท่านั้น

ตัวละครในดวงใจของนักศึกษายุคใหม่ (Gen Z)

จากการเก็บรวบรวมชิ้นงานจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร จำนวน 159 คน เป็นนักศึกษาเพศหญิง 75 คน และนักศึกษาเพศชาย 84 คน พบว่า ตัวละครที่นักศึกษาชื่นชอบมีอยู่ทั้งหมด 38 ตัว จากวรรณคดี 15 เรื่อง ได้แก่ รามเกียรติ์ พระอภัยมณี สังข์ทอง ขุนช้างขุนแผน ปลายุทอง มันทนะพาราช พระเวสสันดร ชาดก แก้วหน้าม้า สามก๊ก ท้าวแสนปม เวนิสวานิช สามัคคีเพทคำฉันท์ อิเหนา เวตาล และอิสรราชคำฉันท์ แบ่งเป็นตัวละครชาย 23 ตัว และเป็นตัวละครหญิง 15 ตัว สามารถจัดแบ่งตามจำนวนสูงสุดได้ 5 ลำดับทั้งตัวละครฝ่ายชาย และตัวละครฝ่ายหญิง ดังนี้

1. ตัวละครฝ่ายชาย

ลำดับที่	ชื่อตัวละคร	จากวรรณคดีเรื่อง	จำนวน
1	หนุมาน	รามเกียรติ์	20
2	ทศกัณฐ์	รามเกียรติ์	19
3	เจ้าเงาะ/พระสังข์	สังข์ทอง	15
4	ขุนแผน	ขุนช้างขุนแผน	7
5	พระอภัยมณี	พระอภัยมณี	6

และอันดับที่ปรากฏอยู่รองลงมาและไม่ได้นำมาใส่ในตารางเนื่องจากมีจำนวนน้อยและกระจัดกระจาย ได้แก่ พระราม พระลักษมณ์ มัจฉานุ และวิสสการะพราหมณ์ ตามลำดับ

2. ตัวละครฝ่ายหญิง

ลำดับที่	ชื่อตัวละคร	จากวรรณคดีเรื่อง	จำนวน
1	นางผีเสื้อสมุทร	พระอภัยมณี	13
2	เอื้อย	ปลายุทอง	6
3	นางสีดา	รามเกียรติ์	6
4	นางมัทนา	มัทนะพาราช	6
5	นางวันทอง	ขุนช้างขุนแผน	4

นอกนั้นจะเป็นตัวละครจากวรรณคดีเรื่องต่างๆ ซึ่งมีจำนวนน้อย เช่น นางเงือก นางรจนา พระนางมัทรี และแก้วหน้าม้า เป็นต้น ทั้งนี้ จากเรียงความของนักศึกษายังปรากฏชื่อของตัวละครอื่นๆ ที่นักศึกษาชื่นชอบ และเขียนไว้ในชิ้นงาน เพียงแต่มีจำนวนน้อย เช่น สุตสาร พระเวสสันดร พิเภก องคต ไมยราพ จูล่ง เล่าปี่ ท้าวแสนปม นางเปอร์เซีย บุชบา นางมณฑิลา ขุนช้าง และนางอิลลา

จากข้อมูลความชื่นชอบตัวละครในวรรณคดีของนักศึกษาข้างต้น กล่าวได้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความประทับใจกับตัวละครฝ่ายชายมากกว่าฝ่ายหญิง และกลับให้ความสนใจต่อความสำคัญของตัวละครที่เป็นตัวรองหรือเป็นฝ่ายปฏิกิริยามากกว่าตัวเอก ทั้งยังเป็นตัวละครที่มีลักษณะมิใช่เป็นมนุษย์แท้ หากแต่เป็นการเกิดที่ข้ามเผ่าพันธุ์ ระหว่างเผ่าพันธุ์มนุษย์กับเผ่าพันธุ์อื่น เช่น หนุมานซึ่งมีมารดาคือ นางสวหะ มีบิดาคือ พระพาย หรือทศกัณฐ์ที่มีมารดาคือ นางรัชดา และมีบิดาคือ ท้าวลัสเตียน ซึ่งเป็นเหล่าอสูรพงศ์ที่มีความเก่งกล้าสามารถ

หากเราย้อนกลับมาพิจารณาสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษาชื่นชอบตัวละครแต่ละตัวนั้น อาจเกิดมาจากนักศึกษาในยุคสมัยนี้ มีความแตกต่างกันกับนักศึกษาในยุคก่อนๆ ความแตกต่างในด้านช่วงวัยของประชากร หรือ Generation Gap นับว่าเป็นปัจจัย ผู้คนในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคมและทางประวัติศาสตร์ และมีลักษณะบางอย่างร่วมกัน การเข้าใจในความแตกต่างระหว่างช่วงวัยจะช่วยให้เข้าใจคนแต่ละคนในสังคมมากยิ่งขึ้น

มุมมองของนักศึกษา Generation Z (Gen Z) ที่มีต่อตัวละครในวรรณคดี

สำหรับตัวละครชายในวรรณคดีที่นักศึกษากล่าวถึงมากที่สุด โดยเรียงคะแนนจาก 5 อันดับแรก คือ

1. หนุมาน จากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์

หนุมานเป็นตัวละครเอกตัวหนึ่งในเรื่องรามเกียรติ์ เป็นลิง เป็นบุตรของนางสวหะและพระพาย จากเรื่องมีบทบาทเป็นทหารเอกของพระราม นักศึกษาชื่นชมในความจงรักภักดี นอบน้อมเคารพต่อพระราม พระลักษณะ อีกทั้งยังมากด้วยสามารถมากมาย รบเก่ง กล้าหาญ ฉลาดรอบรู้ มีปฏิภาณไหวพริบดีเลิศ มีความคล่องตัวสูง รวมไปถึงมีความมั่นใจในตนเองที่มาก

“หนุมานเป็นทหารเอกของพระรามที่รู้ใจพระราม และร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับพระราม ความซื่อสัตย์และความจงรักภักดีของหนุมานขึ้นชื่อจนเป็นตัวละครที่ดิฉันประทับใจ”

(นางสาวณิดา, 2560)

“แต่ไม่ว่าหนุมานจะเก่งกล้าขนาดไหน ก็ยังมีความนอบน้อมและซื่อสัตย์ต่อพระรามเป็นอย่างมาก ยอมฟังคำสั่งทุกอย่างและยอมเสี่ยงชีวิตในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อพระรามทุกครั้ง”

(นายภาคภูมิ, 2560)

“ฉันรักและชื่นชมหนุมานเพราะเป็นตัวละครที่มีความพยายาม ฉลาด มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ยอมแพ้เมื่อเจอปัญหา รักและเคารพผู้บังคับบัญชา”

(นายอัศววิทย์, 2560)

2. ทศกัณฐ์ จากเรื่องรามเกียรติ์

ตัวละครฝ่ายปักษิปากจากเรื่องรามเกียรติ์ ปกติแล้วตัวละครฝ่ายปักษิปากมักเป็นตัวละครที่ไม่มีใครกล้าที่จะยกย่องชื่นชมกันสักเท่าไร เพราะฝังใจจากการสั่งสอนอบรมกันว่าทศกัณฐ์เป็นพญายักษ์ไม่ดี หากในปัจจุบันนี้ ความเป็นตัวตนของทศกัณฐ์กลับกลายเป็นเสน่ห์ดึงดูดให้นักศึกษากล่าวถึง คุณลักษณะที่สำคัญๆ ของทศกัณฐ์ ได้แก่ ความสง่างาม ความเก่งกล้า ความมีพลังทำลายล้าง ความรักในครอบครัว ญาติในวงศ์ตระกูล รวมไปถึงความรักที่มีต่อนางมณโฑ ซึ่งเป็นพระมเหสี ประการต่อมาคือ ทศกัณฐ์เป็นคนที่ระแหนงถึงความคิดที่ได้กระทำมา และได้สั่งเสียกล่าวสำนึกผิดก่อนที่ตนเองจะเสียชีวิตด้วยศรพรหมมาศของพระราม

“ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นตัวร้ายที่ใครๆ เห็น แต่ในสายตาล้วนแล้ว เขาก็ยังเป็นคนดีหรือมีข้อดีที่สามารถเห็นได้ เช่น รักครอบครัว เพื่อน ลูก แต่สุดท้ายก็ยังรู้จักสำนึกผิดซึ่งก่อนที่จะตายทศกัณฐ์ก็ได้กล่าวขอโทษ และสั่งสอนไม่ให้ปฏิบัติตัวเหมือนตนเอง”

(นางสาวศุภนิดา, 2560)

“สาเหตุหลักๆ ที่ทำให้ผมหลงใหลในตัวละครตัวนี้คือความรักของทศกัณฐ์ที่มีต่อตัวละครหลายๆ ตัวในเรื่อง จริงอยู่ที่ทศกัณฐ์เป็นยักษ์ที่มีนิสัยเจ้าชู้ แต่ทศกัณฐ์ก็มีความรักที่จริงใจ ยอมทำทุกอย่างเพื่อคนที่ตนรัก ไม่โกรธไม่รังเกียจนางมณโฑที่เคยตกไปเป็นของพาลีและหนุมาน”

(นายณภัสสัย, 2560)

“ทศกัณฐ์มีความแตกต่างจากยักษ์ทั่วไปเพราะมีความสามารถมากมาย ความร้ายของทศกัณฐ์อาจดูน่ารังเกียจ แต่สำหรับฉันกลับมองว่าทศกัณฐ์น่าสงสารต้องสูญเสียญาติพี่น้อง”

(นางสาวขวัญรัตน์, 2560)

3. สุดสาคร จากเรื่อง พระอภัยมณี

สุดสาคร เป็นตัวละครเด็กจากเรื่องพระอภัยมณี เป็นลูกของพระอภัยมณีกับนางเงือก ด้วยวิถีชีวิตของสุดสาครที่มุ่งมั่นในการตามหาบิดาต่างๆ ที่ไม่รู้จักและไม่เคยเห็นหน้า อีกทั้งต้องออกผจญภัยตั้งแต่อายุยังน้อย ทำให้นักศึกษาชื่นชมในความกล้าหาญและยังมีความฉลาด รักในการเรียนรู้ ไม่ว่าโยคีจะสอนสิ่งใดให้ก็ซึมซับรับข้อมูลเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษบางคนแสดงความคิดเห็นว่าสุดสาครเป็นเด็กที่มีอีคิว หรือ Emotional Quotient สุดสาครไม่รู้จักร่พ่อแม่ตั้งแต่เกิด อยู่ในความดูแลของแม่ซึ่งเป็นเงือกและจะได้พบแม่วันละสามเวลาเท่านั้นคือ เวลาให้นม แต่สุดสาครไม่มีปมด้อย ตรงกันข้าม สุดสาครกลับมีความสุขเพราะได้รับความอบอุ่นอย่างสม่ำเสมอจากพระฤๅษีซึ่งทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและพระอาจารย์

“สุดสาครเป็นเด็กที่ไม่ละทิ้งความพยายาม ไม่ว่าเขาจะพบเจออุปสรรคใดๆ ก็ตาม เขาไม่คิดที่จะหนีหรือถอยกลับ เขาคิดเพียงว่าจะต้องฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหลายและไปช่วยพ่อเขาให้ได้”

(นางสาวจณิสตา, 2560)

“ถึงสุดสาครจะขาดพ่อตั้งแต่ยังจำความไม่ได้ แต่สุดสาครก็ไม่เคยรู้สึกมีปมด้อยแม้แต่น้อยตรงกันข้ามสุดสาครกลับมีความสุขและได้รับความอบอุ่นจากพระฤๅษีที่ทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและแม่และอาจารย์และยังเรียนรู้แสวงหาประสบการณ์ได้ด้วยตัวเองตามลำพัง”

(นายภูบตี, 2560)

4. เจ้าเงาะ จากเรื่อง สังข์ทอง

ตัวละครอีกภาคหนึ่งของพระสังข์ที่เอามาจากแม่บุญธรรมหรือนางยักษ์พันธุ์ตสมใส่เพื่อปกปิดร่างที่แท้จริงของตนเอง จากการพิจารณาเนื้อหาในโบราณพบว่า นักศึกษาจะชี้เฉพาะเจาะจงลงไปในบทบาทของเจ้าเงาะมากกว่าพระสังข์ เนื่องจากเจ้าเงาะมีพฤติกรรมที่โดดเด่นกว่า เช่น รักความสงบ อดทนต่อการดูถูกดูแคลนจากเขยทั้ง 6 มีความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้อาวุโส เช่น แม้จะไม่ได้ได้รับความรักหรือการให้เกียรติจากท้าวสามลบิดาของนางรจนาเลย แต่เจ้าเงาะก็ไม่เคยแสดงกิริยาหยาบคายหรือไม่เคารพต่อพระองค์ รวมทั้งมักจะแสดงความฉลาดหลักแหลมแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาดเมื่อถูกท้าวสามลและเขยทั้ง 6 กลั่นแกล้ง

“ความเป็นเจ้าเงาะให้ข้อคิดได้หลายอย่าง อย่างมองคนที่ภายนอก ข้าพเจ้าชอบความไม่ยอมแพ้ และอดทนต่อคำดูถูกต่างๆ ของเจ้าเงาะเป็นอย่างมาก”

(นางสาวศรัชญา, 2560)

5. ขุนแผน จากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน

ตัวละครที่มีเหตุผลหลักของ คือ เป็นแม่ทัพที่มีรูปเป็นทรัพย์ หล่อเหลาดงามสมเป็นชายชาติวีร ประกอบกับเก่งกาจความสามารถมาก เพราะศึกษาเล่าเรียนมาหลากหลายด้าน มีวิชาคาถาอาคมมาก ความสามารถอันหลากหลาย จึงทำให้ขุนแผนดูเป็นบุคคลตัวอย่างของนักศึกษายุคใหม่ และด้วยเหตุนี้ความเจ้าชู้ที่เป็นคุณสมบัติด้านลบซึ่งมีควบคู่กันไปกับความเก่งกาจของขุนแผนจึงลางเลือนไปเลยเมื่อเทียบกับคุณสมบัติอื่นที่กล่าวมาข้างต้น

“ขุนแผนเป็นคนที่มีความรูปร่างหน้าตาดีงาม สดปัญญาดลียวฉลาด มีวิชาอาคมมากมาย แต่ด้วยลักษณะนิสัยที่เป็นคนเจ้าชู้และมีคารมคมคายจึงง่ายต่อการพิชิตใจหญิงสาวที่ผ่านเข้ามาในชีวิต แต่ไม่ว่าจะใช้ชีวิตอยู่กับใครก็ยังรักและระลึกถึงนางวันทองมากที่สุด”

(นายวิวิน, 2560)

ในด้านของตัวละครฝ่ายหญิงในวรรณคดีที่นักศึกษาถวิลถึงมากที่สุด หากเรียงคะแนนจาก 5 อันดับแรก ได้แก่

1. นางผีเสื้อสมุทร จากเรื่อง พระอภัยมณี

เมื่อได้พิจารณาเรียงความที่นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นของตนออกมา ผู้เขียนพบว่า นักศึกษาถวิลถึงเบื้องหลังความอัปยศของนางว่ามีหลายสิ่งหลายอย่างชวนเอาไว้อย่างน่าสนใจ เช่น นางมีความใฝ่ฝันแบบสตรีทั่วไปนั่นคือ การสร้างครอบครัวที่อบอุ่น นางทุ่มเทและทำทุกอย่างเพื่อให้ได้ใจของพระอภัยมณี ซึ่งนั่นก็รวมไปถึงการเปล่งกายเป็นสาวงามเวลาที่อยู่กับพระอภัยมณี นางทำหน้าที่ภรรยาและแม่ที่ดีมาโดยตลอด คุณสมบัติที่บรรยายมานี้มีนักศึกษาหลายคนแสดงทัศนะว่า หาได้ยากในผู้หญิงสมัยปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีบางความเห็นที่กล่าวว่า การที่นางผีเสื้อสมุทรไม่โหดร้าย เช่น ตอนที่จับครอบครัวนางเงือกฉีกกินก็เป็นเพียงความโหดร้ายที่เกิดขึ้นจากอารมณ์ที่ผสมผสานระหว่างเจ็บปวดเสียใจ โกรธ กลัว เป็นการรับรู้ที่กำลังจะสูญเสียคนรักไปเท่านั้นเอง

“ชื่นชมนางผีเสื้อสมุทรเพราะเป็นตัวละครที่ยึดมั่นในความรักมาก ความห่วงหวงและกลัวที่จะสูญเสียสิ่งที่รักและมีค่าที่สุดในโลกไปแต่คนกลับมองว่านางผีเสื้อสมุทรนั้นใจร้ายโหดร้าย ชี้หึง ซึ่งเป็นไปทั้งหมดนี้นักก็เพียงเพราะว่านางแค่ต้องการสิ่งที่นางรักที่สุดคือ พระอภัยมณีและสินสมุทร กลับมาอยู่กับนางนั่นเอง”

(นางสาวปณิชา, 2560)

2. นางเอื้อย จากเรื่อง ปลาบู่ทอง

เอื้อยเป็นตัวละครสาวน้อยเป็นลูกของเศรษฐีทหาร (อ่านว่า ทะ-ระ-กะ) กับนางชนิษฐา เป็นตัวละครแบบฉบับของกุลสตรีที่เพียบพร้อมไปในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปนิสัยใจคอ หรือด้านรูปโฉมอันงดงาม ในสายตาของนักศึกษา มองว่าเอื้อยเป็นบุคคลที่น่ายกย่องมากเนื่องจากมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ รักแม่มาก ไม่ว่าตนเองหรือแม่จะมีชีวิตหรือไม่ก็ตาม สังเกตได้จากยามที่แม่เสียชีวิตไปแล้วเอื้อยก็ยังนึกถึงแม่ และมั่นใจว่าเอื้อยเองจะไม่มีชีวิตอยู่บนโลกแล้วก็ตาม นอกจากนี้เอื้อยยังเป็นคนอดทน เข้มแข็งและกล้าหาญ รักในเกียรติของตนเอง มีกิริยามารยาทที่งดงาม โดยเฉพาะหากเทียบกับอ้ายและอีที่มักแสดงอารมณ์เกรี้ยวกราดออกมาอย่างแจ่มแจ้ง

“เอื้อยเป็นตัวละครที่ฉันชื่นชมมากเพราะเอื้อยสามารถกำจัดความอิจฉาริษยาออกไปจากหัวใจได้ รู้จักที่จะรับและให้กับผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน ถึงจะมีชีวิตที่น่าสงสารอย่างไรเอื้อยก็สู้มานะพยายามจนถึงที่สุด”

(นางสาววินนา, 2560)

“ฉันชอบเอื้อย เพราะเอื้อยพยายามหาโอกาสที่จะดูแลและอยู่เคียงข้างแม่เท่าที่ลูกจะได้ทำ ความอดทนและความไม่ย่อท้อต่อโชคชะตาและมุนานะต่างๆ ของเอื้อยเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมและน่านำมาเป็นแบบอย่างในชีวิต”

(นางสาวนกานต์, 2560)

3. นางสีดา จากเรื่องรามเกียรติ์

ในบรรดาตัวละครหญิงด้วยกันทั้งหมด เป็นที่ยอมรับว่า นางสีดา เป็นตัวละครหญิงที่มีชื่อเสียงค่อนข้างมาก และเป็นตัวละครหญิงที่ได้รับการอ้างอิงว่านางเป็นแบบอย่างของผู้หญิงที่มีความรัก ซื่อสัตย์ต่อสามีเป็นเลิศ นางเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในเรื่องรามเกียรติ์ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของเหตุการณ์ที่จะโยงไปสู่การทำสงครามระหว่างฝ่ายธรรมะกับฝ่ายอธรรม ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อนางสีดาจึงเป็นไปตามแบบภาพลักษณ์ของนางในวรรณคดี ประการที่หนึ่ง คือ ความจงรักภักดีต่อสามี ติดตามไปทุกที่ แม้นถูกลักพาตัวไปอยู่ต่างบ้านต่างเมือง นางก็ยังคงความซื่อสัตย์มั่นคงและเชื่อใจในตัวพระรามอยู่เสมอ ประการที่สอง นางมีความเข้มแข็ง กล้าหาญ และอดทน ประการที่สาม นางสีดา มีความรักในเกียรติยศของตัวเองมาก นักศึกษาได้เขียนยกตัวอย่างจากตอนที่หนุมานเข้าไปช่วยและแปลงร่างกายใหญ่โตเพื่อให้นางสีดานั่งบนฝ่ามือไป นางก็ไม่ยอมนั่งเพราะไม่ต้องการให้ได้ชื่อว่า “ยักษ์ลักมาลึงพาไป” ซึ่งดูไม่เหมาะสมและคนจะติฉินนินทาได้ หรือตอนที่พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของนางด้วยการลุยไฟ และประการสุดท้าย คือ นางสีดา มีกิริยามารยาทงดงาม

“ด้วยความดีทั้งหมดของนางสีดาจึงทำให้ฉันรักตัวละครตัวนี้ นางสีดามีความจงรักภักดีต่อความรักของตนเอง มีความอดทนไม่เกรงกลัวต่อความยากลำบาก รักในเกียรติของตน”

(นางสาวณัฐติกา, 2560)

“นางสีดาเป็นสตรีรูปร่างสวยงาม ไม่ว่านางจะอยู่ที่ไหนหัวใจ และความรักของนางก็อยู่ที่พระรามเสมอด้วยความซื่อสัตย์และจริงใจ นางสีดาสอนให้เราเห็นว่าหากหัวใจเรารักใครเราควรพิสูจน์ให้เห็นและอาจต้องใช้เวลาควบคู่กัน”

(นางสาววิมล, 2560)

4. นางมัทนา จากเรื่องมัทนะพาธา

นักศึกษามักจะรู้จักนางมัทนา “ในฐานะที่เป็นต้นกำเนิดของตำนานดอก” ความชื่นชมของนักศึกษาที่มีต่อตัวละครหญิงตัวนี้ จึงหนีไม่พ้นเรื่องของความจงรักภักดีในความรักเป็นหลักใหญ่ บทสรุปข้อแรกเกี่ยวกับนางมัทนา คือความรักเดียวใจเดียว ความยึดมั่นถือมั่นในความรักของนางที่มีต่อท้าวชัยเสนนั้นแข็งแกร่งจนไม่ว่าเทพบุตรสุเทษณ์หรือใครก็ตามจะมาเปลี่ยนแปลงได้ ข้อเสนอที่เทพบุตรสุเทษณ์ขอให้เป็นการยกย่องตนเพื่อแลกกับการกลับไปเป็นเทพธิดาบนสวรรค์อีกครั้งจึงถูกปฏิเสธอย่างไม่มีเยื่อใย และนั่นเป็นสาเหตุที่ทำให้เทพบุตรสุเทษณ์ทวีความโกรธยิ่งขึ้น และสาปให้นางมัทนากลายเป็นดอกกุหลาบตลอดไป นอกจากความรักที่มั่นคงและมีสัจจะในจิตใจแล้ว นักศึกษายังชื่นชมความมีวาทีศิลป์ของนางด้วยเพราะนางมัทนาเป็นคนที่มีความกล้าหาญ ะระรินหู แม้การปฏิเสธความรักที่มีต่อเทพบุตรสุเทษณ์ก็ยังใช้ถ้อยคำที่นุ่มนวล

“ตัวละครในวรรณคดีที่ฉันรักคือนางมัทนา เพราะนางมัทนาเป็นคนฉลาดในการใช้คำพูด มีสัจจะ นอกจากนี้ยังยึดมั่นเชื่อตรงในความรัก รักเดียวใจเดียว”

(นางสาวพรหมพร, 2560)

5. นางวันทอง จากเรื่องขุนช้างขุนแผน

ด้วยบุคลิกที่ไม่ได้บอบบางเหมือนกับนางในวรรณคดีหลายๆ คน อีกทั้งยังเป็นสาวชาวบ้านมิใช่ผู้มีเชื้อพระวงศ์ตระกูลสูงอยู่ในวัง นางวันทองจึงมีลักษณะที่มักจะพูดจาอะไรตรงไปตรงมาไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ซึ่งกลับกลายเป็นเสน่ห์ที่นักศึกษานำมาเขียนกล่าวไว้เป็นเหตุผลแรกๆ นักศึกษาเห็นว่า นางวันทองกล้าหาญที่จะแสดงความคิดของตนเองออกมาเป็นคำพูด ปากกับใจตรงกัน คารมคมคาย แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถใช้คำพูดหยาบคายได้เมื่อโกรธหรือไม่พอใจ นอกจากนี้เหตุผลรองลงมาก็คือ ความละเอียดอ่อนในจิตใจของนางที่คิดถึงความรู้สึกของคนอื่น รับรู้ถึงความดีงามที่ผู้อื่นปฏิบัติตนนาง แม้ว่าตนเองจะไม่ได้มีความรักใคร่กับขุนช้างแต่เมื่อนึกถึงความดีของขุนช้างก็ทำให้นางพยายามปฏิบัติตนเป็นภรรยา เป็นแม่ศรีเรือนที่ดี และดูแลทุกข์สุขของขุนช้างอย่างไม่มีข้อบกพร่อง

“ถึงแม้ว่าวันทองจะถูกประณามว่าเป็นหญิงสองใจ แต่ผมก็ยังชื่นชมตัวละครตัวนี้ เพราะนางเป็นคนละเอียดอ่อนแม้จะมีวาจาที่ดูรุนแรง นางปฏิบัติหน้าที่ของตนเองต่อคนรอบข้างเป็นอย่างดี เป็นแม่และเป็นเมียที่ดี นอกจากนี้ยังเป็นคนที่กล้ายอมรับชะตากรรมที่ลำบากของตนเอง”

(นายชนายุทธ, 2560)

คุณลักษณะของนักศึกษาเจนเนอเรชั่น Z (Gen Z) ที่สะท้อนอยู่ในตัวละครจากวรรณคดีไทย

เมื่อนำข้อมูลมาแจกแจงพบว่าในด้านลักษณะนิสัยของของตัวละครที่คนยุคใหม่เลือก มีดังต่อไปนี้

1. ความจงรักภักดีต่อผู้นำ หรือผู้บังคับบัญชา เช่น หนุมานที่มีความภักดีต่อพระราม รวมไปถึงพระลักษณ์ ผู้เป็นพระอนุชาด้วย การที่หนุมานมีความนอบน้อมและเคารพต่อพระราม แสดงให้เห็นถึงการยอมรับในตัวของพระราม ไม่ว่าจะเป็นการวางตัว ภาวะความเป็นผู้นำ หรือความสงบเยือกเย็นของพระราม ซึ่งตรงกับลักษณะของคนยุคใหม่ คือ มักจะให้ความสำคัญกับกับสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ ศรัทธาหรือเคารพนับถือ และจะใช้วิจารณ์ญาณคัดเลือกเฉพาะคนที่ตนเองตัดสินแล้วว่าเหมาะสมที่สุด

2. มีความสามารถมาก กล้าหาญ และมีไหวพริบ ตัวละครที่อยู่ในกรอบลักษณะนิสัยนี้ อย่างเช่น ทศกัณฐ์ หนุมาน สุนทรสูต หนุมาน เป็นต้น ดังจะเห็นได้จาก ทศกัณฐ์ ตัวละครฝ่ายปฏิกษซึ่งเป็นราชสวามีเป็นอีกเผ่าพันธุ์ที่ไม่ใช่ยักษ์ มีพลังกำลังมหาศาล มีความสามารถพิเศษคือ ถอดดวงใจใส่กล่องอาคมฝากพระฤๅษีไว้ นักศึกษาชื่นชอบความกล้าหาญ รวมไปถึงบุคลิก ท่วงท่าอันสง่างามของทศกัณฐ์ แต่พญายักษ์ตนนี้ก็มีพฤติกรรมในด้านลบปรากฏอยู่ด้วยเช่นกัน อันได้แก่ ความเจ้าชู้ กระทำการใดๆ โดยไม่ไตร่ตรองใคร่ครวญให้ถี่ สอดคล้องกับที่ ญัฐภัทร สุรินทร์วงศ์ และนิศา บุณณวงศ์ ได้เขียนไว้ในบทความเรื่อง ถึงร้าย...ก็ไม่เลว: ภาพสะท้อนความสุขผ่านตัวละครวายร้ายในคดีชนสมัยใหม่. (2559) ว่า “ด้วยเหตุนี้ คุณสมบัติที่ดูเป็นข้อเสียจึงทำให้ชีวิตของทศกัณฐ์ประสบปัญหาอยู่เสมอมา ทั้งการเอาแต่ใจตนเองไม่ยอมฟังความเห็นผู้อื่น มั่นใจกับสิ่งที่ตนเองตัดสินใจจนเกินไป แม้ถูกปราชญ์ที่ยิ่งยกว่าร่ำเรียนมาจนกว่าได้มาถึงนิสยเจ้าชู้ จึงทำให้เกิดเรื่องราววิกฤตหลายต่อหลายครั้ง จนที่สุดต้องต้องรบกับพระรามเพื่อชิงนางสีตาวายร้ายเช่นทศกัณฐ์ จึงดูเป็นคู่ปรับที่เพียบพร้อมด้วยการศึกษา อำนาจ อุบาย และพวกพ้อง เหมาะที่จะเป็นคู่ทดสอบความสามารถของพระรามผู้เป็นตัวเอกอย่างมาก” หากข้อเสียดังกล่าวกลับไม่มีส่วนในการตัดสินใจของนักศึกษาเลยหรือ หนุมาน ตัวละครที่นักศึกษาชื่นชมในแง่ของความฉลาดรอบรู้ มีปฏิภาณไหวพริบดีเลิศ มีความคล่องตัวสูง จนมองข้ามผ่านลักษณะหรือพฤติกรรมในแง่ลบไปเสียอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็น ความเจ้าชู้ ขี้เล่น รวมไปถึงความมั่นใจในตนเองที่มากเกินไป จนบางครั้งก็อาจกระทำการเกินจากที่พระรามสั่งไว้ก็ตาม จากคุณลักษณะที่กล่าวมามีความตรงกับลักษณะของคนยุคใหม่ คือ มีความกล้าคิด กล้าถาม มีไหวพริบดี เพราะคุ้นชินกับเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นสื่อการเรียนหรือการเล่นเกมออนไลน์ต่างๆ

3. คิดเร็ว ทำเร็ว ตัดสินใจรวดเร็ว ตัวละครที่มีลักษณะดังกล่าว มีอยู่หลายตัวทั้งเพศชายและเพศหญิง เช่น สุนทรสูต หรือ นางวันทอง ที่มีลักษณะที่กล่าวไว้อย่างชัดเจน สุนทรสูตตัดสินใจตามหาพระอภัยมณีด้วยความมุ่งมั่นที่อยากจะพบหน้าบุพการีของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงอายุหรือวัยของตนเอง ทั้งยังไม่เคยพบหน้าของพระอภัยมณีเลย แม้แต่ครั้งเดียว หรือนางวันทองที่ซึ่งการคิดเร็วทำเร็วจะแสดงออกมาในลักษณะของคำพูดที่ออกแนวกว้างกับใจตรงกัน นับว่าเป็นสตรีที่มีการตัดสินใจค่อนข้างความฉับไวคนหนึ่ง คุณลักษณะที่กล่าวมามีความตรงกับลักษณะของคนยุคใหม่ คือ มีความรวดเร็ว เมื่อตัดสินใจแล้วจะทำทันที ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการติดต่อกับสื่อสารกับโลกในปัจจุบันที่แทบทุกช่องทางจะเน้นความรวดเร็วทำให้คนยุคใหม่สามารถทำอะไรได้หลายๆ อย่างในช่วงเวลาเดียวกัน แต่ข้อเสียที่ตามมาคือ มักมีความสนใจสั้น และมีความอดทนต่ำ

4. มีความชัดเจนในตัวของตัวเอง มักให้ความสำคัญกับสิ่งที่ตนเองรัก ตัวละครในวรรณคดีหลายต่อหลายเรื่องที่นักศึกษาเลือกมา มีความชัดเจนกับตัวเองมาก โดยเฉพาะกับเรื่องของความรัก ตัวละครในวรรณคดีที่นักศึกษาชื่นชอบมักให้ความสำคัญกับความรักเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นความรักแบบชายหญิง ความรักของคนในครอบครัวหรือเป็นความรักของญาติในวงศ์ตระกูล ซึ่งมีปรากฏให้เห็นมากมายในหลายตัวละคร เช่น ทศกัณฐ์ ที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องของความรักที่มีต่อนางมณโฑและนางสีดา นางมณโฑนั้นเคยตกเป็นของพาลีและหนุมานเพราะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการย้อมโหมทศกัณฐ์ แต่ทศกัณฐ์ก็ไม่เคยคลายความรักที่มีต่อนางด้วยเหตุผลดังกล่าว เพราะทราบว่ามีได้เกิดจากความเต็มใจของนางเอง ส่วนนางสีดานั้น แม้ทศกัณฐ์จะล่วงเกินนางไม่ได้ด้วยบารมีที่นางสีดาเป็นพระลักษมีอวตารลงมา แต่ทศกัณฐ์ก็ยังหลงใหลในตัวนางสีดาอยู่เช่นเดิม หรือ นางผีเสื้อสมุทรที่มีความรักต่อพระอภัยมณีอย่างจริงใจ ยอมเปลี่ยนแปลงตนเองทุกอย่างเพื่อให้สามีรัก นางแสดงออกถึงความเคารพ ให้เกียรติ และเชื่อใจสามีมาโดยตลอด แม้จนวาระสุดท้ายที่ได้อยู่ร่วมกัน ซึ่งในตอนท้ายก่อนที่นางจะสิ้นชีวิต ตัวของพระอภัยมณีเองก็ยังยอมรับว่านางผีเสื้อสมุทรทำหน้าที่ภรรยาได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง และตัวละครที่ต้องกล่าวถึงอีกตัวหนึ่ง นั่นคือ นางมัทนา

จากเรื่องมัทนะพาธา ที่มีความมั่นคงในความรักของตนเองต่อท้าวชัยเสน ซึ่งเป็นข้อยืนยันว่าคุณลักษณะดังกล่าวมา มีความพ้องกันกับลักษณะของคนยุคใหม่ คือ จะเลือกรัก เลือกชอบในสิ่งใดก็ตามที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะกับตัวเอง เท่านั้น

5. มินิสัยที่จะพยายามทำอะไรด้วยตนเองมากขึ้น เรียกร้องสิทธิ์ของตนเอง ชอบอิสระเสรี ตัวละครที่มีบุคลิก เช่นนี้เห็นได้อย่างชัดเจนในตัวของสุดสาคร ที่มีความพึ่งพาตนเองสูงมาก พยายามทำทุกสิ่งด้วยตนเอง แม้ต้องเดินทางไปต่างบ้านต่างเมือง ไม่ว่าจะเป็นเมืองผีดิบ หรือเมืองการะเวก เพื่อค้นหาพ่อของตนแม้ว่าจะไม่เคยพบหน้ามาก่อน ไม่เกรงกลัวที่จะต้องพบปะผู้คนที่ไม่รู้จักและตระหนักถึงสิทธิ์ของตนเองที่เป็นลูก แม้ว่าอาจจะมียางช่วงที่เหตุการณ์พาไปจนทำให้หยุดชะงักในการตามหาพ่อก็ตาม ตัวละครอีกตัวที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง คือ นางมัทนา ที่มีจิตใจหนักแน่นมั่นคงแม้เทพบุตรสุเทษณ์อาสาที่จะช่วยนางให้กลับไปเป็นเทพธิดาอีกครั้ง แต่เมื่อมีข้อแลกเปลี่ยนเป็นการบีบบังคับให้รับรัก นางก็ปฏิเสธทันที เพราะคิดว่าตนเองมีสิทธิ์ที่จะตัดสินใจ ทั้งยังพิจารณาแล้วว่า การต้องแต่งงานกับเทพบุตรสุเทษณ์ยังถือว่าเป็นการจำกัดอิสรภาพของนางทางอ้อม แม้ว่าผลของการปฏิเสธนั้นจะต้องทำให้นางถูกสาปเป็นดอกกุหลาบก็ตาม

ตาราง 1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของนักศึกษาเจนเนอเรชัน Z และคุณลักษณะของตัวละครในวรรณคดี

คุณลักษณะ	นักศึกษาเจนเนอเรชัน Z	ตัวละครในวรรณคดี
ทัศนคติ	-เรียนรู้สิ่งต่างๆจากโลกภายนอก -ยอมรับและเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลายในเรื่องภาษาและเชื้อชาติ	พระอภัยมณี สุดสาคร
อุปนิสัยทั่วไป	-ตรงไปตรงมา -รักอิสระ มีความยืดหยุ่น -คิดเร็วทำเร็ว ไม่ชอบการรอคอย -มีความเป็นตัวของตัวเองสูง	วันทอง หนุมาน สุดสาคร ทศกัณฐ์
ความรักและความสัมพันธ์ในครอบครัว	-ยึดมั่นในความรักและทุ่มเทกับคนที่ตนเองรัก -ต้องการมีส่วนร่วมในครอบครัว -ให้ความสำคัญกับการสื่อสารต่อคู่ชีวิต	ผีเสื้อสมุทร ทศกัณฐ์ นางมัทนา นางเอื้อย
ด้านสังคมและความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง	-พึ่งตัวเองสูง กล้าเผชิญหน้ากับสิ่งที่ท้าทาย -มีโลกส่วนตัว -ต้องการให้คนอื่นรับฟังความคิดเห็นของตนเอง	สุดสาคร ขุนแผน
ค่านิยม	-ตัดสินใจชีวิตของตนเอง เลือกในสิ่งที่ตนเองคิดว่าถูกต้องเหมาะสม	เจ้าเงาะ/พระสังข์ นางมัทนา สุดสาคร

จะเห็นได้ว่าจากผลการจัดหมวดหมู่คุณลักษณะของตัวละครในวรรณคดี พบว่า คุณลักษณะของตัวละคร มีลักษณะร่วมกันบางประการที่ปรากฏอย่างชัดเจน คือ “เก่ง ฉลาด บูชาความรัก พึ่งพาตัวเอง” และมีความสัมพันธ์ สามารถนำมาเชื่อมโยงกับตัวตนและอุปนิสัยใจคอกับคุณลักษณะของเด็กในวัยเจนเนอเรชั่น Z ได้เป็นอย่างดี เช่น นักศึกษาเพศหญิงก็จะชื่นชมตัวละครที่มีความมั่นคงในความรัก และมีความกล้าหาญ พึ่งพาตนเองได้ ส่วนนักศึกษาชายก็จะชื่นชมตัวละครที่มีความเชื่อมั่นตัวเอง มีความสามารถรอบด้าน และกล้าที่จะเผชิญกับสิ่งที่แปลกใหม่ การที่นักศึกษาเลือกที่จะชื่นชมตัวละครในวรรณคดีจึงเปรียบได้ว่า ตัวละครเหล่านั้นเป็นเสมือนกระจกหรือเป็นไฟฉายที่ฉายภาพสะท้อนความเป็นตัวของตัวเองออกมาอย่างอิสระ และเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เราเข้าใจความคิดของนักศึกษายุคใหม่ได้ง่ายขึ้น

ดังนั้น ตัวละครในวรรณคดี ที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นคนยุคสมัยใหม่ชื่นชมจึงมักเป็นตัวละครที่มีความคล่องแคล่ว คิดเร็วทำเร็ว มั่นใจในตัวเองสูง ตรงไปตรงมา เช่น หนุมาน สุนทรภู่ หรือวันทอง ที่คุณลักษณะเหล่านี้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน รวมไปถึงตัวละครที่มีความสามารถอันหลากหลายไม่ว่าจะเป็นแบบติดตัวมาแต่กำเนิดหรือศึกษาหาความรู้ เช่น ขุนแผน พระอภัยมณี พระสังข์/เจ้าเงาะ หรือทศกัณฐ์ ก็เป็นสิ่งที่นักศึกษาชื่นชม ซึ่งอาจมาจากความคุ้นชินจากเรื่องของเทคโนโลยีที่สามารถตอบสนองได้ทันที คนเจนเนอเรชั่น Z คิดว่าหลายสิ่งในโลกนี้ย่อมน่าจะ “ทำได้ทุกอย่าง” ด้วยเช่นกัน คนเจนเนอเรชั่น Z จึงแทบจะไม่เข้าใจในเรื่องซ้ำๆ ได้ ฟร่ำสองเล่มงามเท่าใดนัก

สรุป

ในท้ายที่สุดแล้ว การเลือกชอบตัวละครในวรรณคดีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นั้นมีปัจจัยเรื่องช่วงวัยของประชากรเป็นสำคัญ ยุคสมัยที่ก้าวหน้าเพิ่มขึ้นจัดว่าเป็นตัวเสริมทำให้พวกเขาแสดงตัวตนออกมาในทางที่ชัดเจน การดำเนินชีวิตท่ามกลางสังคมที่หล่อหลอมนักศึกษาмаกีย่อมมีอิทธิพลและมีผลต่อการเลือกชื่นชอบด้วย โดยเฉพาะในยุคเจนเนอเรชั่น Z ที่ทั้งการตลาด สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อโซเชียล ปลุกฝังนักศึกษาให้มีวิถีความคิด ค่านิยมเป็นไปในแนวทางที่ต่างไปจากเดิม คนยุคนี้จึงชื่นชมตัวละครที่มีคุณลักษณะที่หลากหลายและทันสมัยเข้ากับวิถีโลกปัจจุบันมากขึ้นกว่าเดิม เช่น ตัวละครที่รักอิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง คล่องแคล่ว กล้าเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลง หากเป็นตัวละครเพศหญิง คุณลักษณะที่ดูเข้มแข็ง มั่นใจในตัวเอง กล้าคิดกล้าทำ มีเพิ่มมากขึ้น ตัวละครในวรรณคดีที่นักศึกษาชื่นชมอาจไม่ได้เป็นฝ่ายพระเอก หรือนายทหารเอกที่เพียบพร้อมไปทุกสิ่งอย่าง หากแต่เป็นตัวละครที่นักศึกษาเข้าใจความคิด การกระทำต่างๆ ทั้งยังมีลักษณะนิสัยที่คล้ายคลึงกับตัวเอง อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามุมมองของนักศึกษาที่มีต่อตัวละครในวรรณคดีที่ปรากฏอยู่ในเรียงความจะมีความหลากหลายของคุณลักษณะเพิ่มขึ้น แต่ก็พบว่า ตัวละครหลายตัวที่นักศึกษาชื่นชอบ ไม่ว่าจะเป็นตัวละครรองหรือตัวละครประกอบ ยังคงมีคุณลักษณะที่ติดาม อันประกอบไปด้วย คุณธรรม ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ จงรักภักดี ความกตัญญู ตามค่านิยมดั้งเดิม ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าปลุกฝังและถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่โดยใช้คุณลักษณะของตัวละครในวรรณคดีเป็นแรงกระตุ้นอีกประการหนึ่งด้วย ด้วยเหตุนี้ การศึกษามุมมองที่ได้จากความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อตัวละครจากกิจกรรมประกอบการเรียน จึงกลายเป็นข้อดี เสมือนกับได้เปิดประตูไปสู่การทำความเข้าใจความเป็นตัวตนของนักศึกษาในเจนเนอเรชั่นที่ต่างกับช่วงวัยของผู้สอนมากขึ้น และสามารถนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือสอดแทรกกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักศึกษารุ่นใหม่ อันจะนำผลดีมาสู่ความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับวรรณคดี

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา บุญเพลิง. (2552). **คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชนัญญา เตชจักรเสมา. (2560). **วรรณคดีไทยไต่เจสดี**. กรุงเทพฯ: อะบุ๊ก.
- ธัญนันท์ วิรัชรุ่งโรจน์. (2559). **ลักษณะความแตกต่างระหว่าง Generation X, Y และ Z ในกรุงเทพมหานคร และพฤติกรรมในการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ธชย ประทุมวรรณ. (2559). **เพลงตัวร้ายที่รักเธอ**. สืบค้น มิถุนายน 10, 2560,
จาก <https://www.siamzone.com/music/thailyric/13025>
- _____. (2559). **เพลงหัวใจทศกัณฐ์**. สืบค้น มิถุนายน 10, 2560,
จาก <https://www.siamzone.com/music/thailyric/13025>
- น้ำใส ศุภวงศ์. (2559). **กลับมาดมมอม สอง Gen Z**. สืบค้น ธันวาคม 16, 2560,
จาก <https://thematter.co/thinkers/trendreader/about-gen-z/10733>
- ณัฐภัทร์ สุรินทร์วงศ์, และนิศา บุณณภักดิ์. (2559). **บทความเรื่อง ถึงร้าย...ก็ไม่เลว: ภาพสะท้อนความสุขผ่านตัวละครวายร้ายในคตินิยมสมัยใหม่**. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ – วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 9 ณ โรงแรมท็อปแลนด์พิษณุโลก 24-25 มีนาคม 2559.
- มนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (ม.ป.ป.). **เอกสารประกอบการบรรยาย การสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รสรินทร์ เกรย์ และคณะ. (2559). **คุณภาพชีวิตต่างวัยของผู้มีงานทำ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริลักษณ์ บัตรประโคน. (2560). **คุณค่าและความงามแห่งวรรณกรรม**. ชลบุรี: มนต์วี.
- สรพงศ์ อ่อนแสงคุณ. (2559). **Generation Z & Technology in their DNA**. TK Park อุทยานการเรียนรู้. (ม.ป.ท.).